

Prohlášení EU a Turecka, 18. března 2016

Členové Evropské rady se dnes setkali se svým tureckým protějškem. Od listopadu 2015 se takto setkali již potřetí na zasedání věnovaném prohloubení vzájemných vztahů Turecka a EU i řešení migrační krize.

V reakci na nedělní bombový útok v Ankaře vyjádřili členové Evropské rady tureckému lidu upřímnou soustrast. Důrazně tento odporný čin odsoudili a zopakovali svou trvalou podporu boji proti terorismu ve všech jeho podobách.

Turecko a Evropská unie opětovně potvrdily své odhodlání provádět společný akční plán, který byl aktivován dne 29. listopadu 2015. V této oblasti již bylo dosaženo značného pokroku, zahrnujícího mimo jiné tyto skutečnosti: Turecko otevřelo svůj trh práce občanům Sýrie, kteří požívají dočasné ochrany, pro občany Sýrie a státní příslušníky jiných zemí byly zavedeny nové vízové požadavky, turecká pobřežní stráž a policie zvýšily své úsilí o zajištění bezpečnosti a zintenzivnila se výměna informací. Evropská unie také navíc zahájila vyplácení prostředků z nástroje pro uprchlíky v Turecku ve výši 3 miliard EUR na konkrétní projekty a pokročila i práce v oblasti uvolňování vízového režimu a přístupových jednání, včetně otevření kapitoly 17 v prosinci loňského roku. Turecko mimoto dne 7. března 2016 souhlasilo, že akceptuje urychlený návrat všech migrantů vstupujících do Řecka z Turecka, kteří nepotřebují mezinárodní ochranu, a přijme zpět všechny nelegální migranty zadržené v tureckých vodách. Turecko a EU se také dohodly, že budou pokračovat ve stupňování opatření namířených proti převaděčům, a uvítaly zahájení činnosti NATO v Egejském moři. Turecko i EU zároveň uznávají, že je zapotřebí rychle vynaložit další, rozhodné úsilí.

EU a Turecko se dnes s cílem rozbít obchodní modely převaděčů a nabídnout migrantům alternativu k riskování životů rozhodly ukončit nelegální migraci z Turecka do EU. V zájmu dosažení tohoto cíle se dohodly na těchto dalších opatřeních:

1. Všichni noví nelegální migranti vstupující od 20. března 2016 na řecké ostrovy z Turecka budou navraceni do Turecka. Navracení bude probíhat plně v souladu s unijním a mezinárodním právem, čímž bude vyloučeno jakékoli hromadné vyhošťování. Všichni migranti budou chráněni v souladu s příslušnými mezinárodními normami a bude dodržována zásada *non-refoulement*. Půjde o dočasné a mimořádné opatření, které je nezbytné k tomu, aby skončilo utrpení lidí a byl obnoven veřejný pořádek. Migranti vstupující na řecké ostrovy budou řádně zaregistrováni a veškeré žádosti o azyl zpracují řecké orgány individuálně v souladu se směrnicí o azylovém řízení, ve spolupráci s Úřadem vysokého komisaře OSN pro uprchlíky. Migranti, kteří o azyl nepožádají nebo jejichž žádost bude v souladu s uvedenou směrnicí shledána nedůvodnou nebo nepřijatelnou, budou navraceni do Turecka. Turecko a Řecko za pomoci orgánů a agentur EU učiní nezbytné kroky a dohodnou se na veškerých nezbytných dvoustranných ujednáních, mimo jiné i pokud jde o přítomnost tureckých úředníků na řeckých ostrovech a řeckých úředníků v Turecku, a to od 20. března 2016, aby byl zajištěn vzájemný kontakt, a zmíněná ujednání tak mohla hladce fungovat. Náklady návratových operací nelegálních migrantů uhradí EU.
2. Za každého syrského občana navraceného z řeckých ostrovů do Turecka bude jeden syrský občan přesídlen z Turecka do EU, a to s ohledem na kritéria zranitelnosti

vypracovaná OSN. Za pomoci Komise, agentur EU a dalších členských států, jakož i Úřadu vysokého komisaře OSN pro uprchlíky bude zaveden mechanismus k zajištění toho, aby byla tato zásada uplatňována ode dne, kdy navrácení započne. Přednost budou mít migranti, kteří do EU dříve nelegálně nevstoupili ani se o nelegální vstup nepokusili. Na straně EU bude přesídlování v rámci tohoto mechanismu probíhat v první řadě naplňováním závazků, které členské státy přijaly v závěrech zástupců vlád členských států zasedajících v Radě dne 20. července 2015 a ve kterých zbývá pro přesídlení 18 000 míst. Veškeré další potřeby přesídlování budou probíhat prostřednictvím obdobného dobrovolného ujednání, a to až do limitu dalších 54 000 osob. Členové Evropské rady vítají záměr Komise navrhnout změnu relokačního rozhodnutí ze dne 22. září 2015 s cílem umožnit, aby byl jakýkoli závazek k přesídlení učiněný v rámci tohoto ujednání kompenzován z nepřidělených míst v rámci uvedeného rozhodnutí. Pokud by tato ujednání nenaplnila cíl ukončení nelegální migrace a počet návratů by se blížil počtům uvedeným výše, bude tento mechanismus přezkoumán. Pokud by počet návratů převýšil počty uvedené výše, bude tento mechanismus ukončen.

3. Turecko přijme veškerá nezbytná opatření, aby zabránilo vzniku nových tras pro nelegální migraci z Turecka do EU, ať už námořních nebo pozemních, a bude za tímto účelem spolupracovat se sousedními státy i s EU.
4. Jakmile bude nelegální překračování hranic mezi Tureckem a EU končit, nebo se alespoň podstatně a udržitelně sníží počet případů tohoto překračování, bude aktivován dobrovolný program přijímání osob z humanitárních důvodů. Členské státy EU se budou tohoto programu účastnit na dobrovolné bázi.
5. Bude urychleno plnění plánu na uvolnění vízového režimu ve vztahu ke všem zúčastněným členským státům s cílem zrušit vízové požadavky pro turecké občany nejpozději do konce června 2016, a to za předpokladu, že budou splněna všechna kritéria. Turecko za tímto účelem přijme nezbytná opatření ke splnění zbývajících požadavků, aby Komise v návaznosti na požadované posouzení splnění příslušných kritérií mohla do konce dubna předložit příslušný návrh, na jehož základě pak Evropský parlament a Rada mohou přijmout konečné rozhodnutí.
6. EU v úzké spolupráci s Tureckem dále urychlí vyplácení původně vyčleněných prostředků ve výši 3 miliard EUR v rámci nástroje pro uprchlíky v Turecku a zajistí financování dalších projektů zaměřených na osoby požívající dočasné ochrany, které budou s urychleným příspěvím Turecka určeny do konce března. První seznam konkrétních projektů pro uprchlíky, zejména v oblasti zdraví, vzdělávání, infrastruktury, potravin a jiných životních nákladů, které lze z tohoto nástroje urychleně financovat, bude společně určen do týdne. Jakmile budou tyto prostředky téměř vyčerpány a za předpokladu, že výše uvedené závazky budou splněny, zmobilizuje EU dodatečné financování uvedeného nástroje ve výši dalších 3 miliard EUR do konce roku 2018.
7. EU i Turecko uvítaly probíhající práci na prohlubování celní unie.

8. The EU and Turkey reconfirmed their commitment to re-energise the accession process as set out in their joint statement of 29 November 2015. They welcomed the opening of Chapter 17 on 14 December 2015 and decided, as a next step, to open Chapter 33 during the Netherlands presidency. They welcomed that the Commission will put forward a proposal to this effect in April. Preparatory work for the opening of other Chapters will continue at an accelerated pace without prejudice to Member States' positions in accordance with the existing rules.

8.

9. EU a Turecko znovu potvrdily svůj závazek k oživení procesu přistoupení, jak je uvedeno v jejich společném prohlášení z 29. listopadu 2015. Uvítaly otevření kapitoly 17 dne 14. prosince 2015 a rozhodly, že dalším krokem bude otevření kapitoly 33 během nizozemského předsednictví. Přivítaly, že Komise předloží návrh za tímto účelem v dubnu. Přípravné práce na otevření dalších kapitol budou pokračovat zrychleným tempem, aniž jsou dotčeny postoje členských států v souladu se stávajícími pravidly.

10. EU a její členské státy budou spolupracovat s Tureckem na veškerých společných snahách zaměřených na zlepšení humanitárních podmínek v Sýrii, zejména v některých oblastech v blízkosti turecké hranice, díky čemuž by bylo možné, aby místní obyvatelstvo a uprchlíci žili v oblastech, které budou bezpečnější.

Všechna uvedená opatření budou prováděna souběžně a budou společně měsíčně monitorována.

EU a Turecko se rozhodly, že v případě potřeby uspořádají další společné zasedání v souladu se společným prohlášením ze dne 29. listopadu 2015.